

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

4. An Vicarius Episcopi ex generali commissione habeat potestatem
dispensandi in casibus Papalibus, quos potest absolvere, & dispensare
Episcopus ratione alicujus impedimenti? Et quid de Regularibus, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](#)

298 : Tract. III. De Potestate Episcoporum,

R E S O L . I V.

An Vicarius Episcopi ex generali commissione habeat potestatem dispensandi in casibus Papalibus quos posset absoluere, & dispensare Episcopos ratione aliquius impedimenti?

Et quid de Regularibus, vel de priuilegio Cruciate?

Ex part. 9. tractat. 6. & Misc. 1. Refol. 55. alias 56.

Sup. hoc in §. 1. Voad primum affirmatiū responder P. tom. 7. tr. 1. Boſſius de iurisdict. Episcop. discept. 1. dub. 8. Ref. 291. in numer. 49. & rationem colligite his, que dixit in fine à vers. tract. de triplex Iubile priuilegio, sct. 3. casu 2. §. 3. hic infra le. num. 60. Vicarius enim generalis est proprie Ordinatio rius in tota Diocesi, & habet eandem iurisdictionem ordinariam, quam habet Episcopus; & cum eodem Episcopo constituit unum Tribunal, & idem Consistorium: ergo, cum dicta facultas absoluendi impeditos à casibus Sedi Apostolice referuntur, non sit delegata, sed ordinaria, vt ex ipso iure in facitis Canonibus suffit allegatis; sed annexa muneri, & iurisdictioni Episcopali, competit etiam Vicarius generali. Confirmatur: quia saltem in his, que spectant ad forum penitentiae, & anima, vbi Vicarius generalis non excluditur, comprehenditur nomine Episcopi. Qui propter Concil. Trident. sess. 24. cap. 6. de reforma. concedens Episcopo facultatem dispensandi, & absoluendi in foro conscientiae à casibus & censuris papalibus occultis, exclusit Vicarium generali, nisi specialiter deputetur ab Episcopo. Ex quo sumitur probabilis coniectura, quod in aliis casibus sit permisum Vicario generali absque alia speciali deputatione; quia exceptio firmat regulam in contraria in casibus non exceptis, vt tradidit Doctores citati in dicit. tract. sct. 1. casu 10. §. 1. num. 8 & constat ex cap. Dominus 32. quæst. 7. cap. 2. de consu. lepro. Et hanc sententiam, ex Bonacina, probabilem esse putat noster Leone de censur. recollect. 2. num. 894. in fine.

2. Verum ego magis adhæreo negatiæ sententia, quia huiusmodi facultas specialiter Episcopo conceditur, ratione sua dignitatis, & officij: ergo nisi specialiter delegetur, non conferunt concelebrant in generali concessione, seu commissione, non veniunt specialiter, quia non est Episcopus verisimiliter concelebrans, cap. cum in generali, de officio Vicarij, in 6. & cap. 2. de penit. & remiss. in 6. Ita Sbroz de Vic. lib. 2. c. 180. Graffius de effect. Cler. effect. 9.n. 181. 182. & ita sentire videntur etiam Panormitanus in cap. De catervo de sent. excom. Silvester verb. Absolutio. 4. num. 5. dum dicunt, hanc facultatem absoluendi impeditos non competere Praelatis Episcopo inferioribus.

3. Vnde nouissimè hanc sententiam tenet Quintanaducias tom. 1. tract. 9. sing. 1. n. 6. vbi loquens de Regularibus, ait posse quidem virtute priuilegiorum dispensare in casibus, qui ex ordinaria solùm iurisdictione, vel à iure, vel confutudine Episcopo competunt absolute; non verò in iis, qui ratione urgentis necessitatis, vt docet Enriq. lib. 6. de penit. cap. 14. num. 7. Manuēl in Cruci. §. 9. num. 118. & Sanchez lib. 2. de matrim. disput. 40. num. 9. Et licet hac iurisdictione sit Episcopo ordinaria, quia non ex Principiis priuilegio inest persona, sed perperù dignitati, vel officio; & ideo eam vtpote talen potest ille delegare, etiam generaliter, vt ex pluribus Doctoribus probat Sanch. supr. num. 14. ad. 17. contra alios, non idè absolute est casus Episcopalis, exercitum, huiusmodi potestatis dispensandi in casu grauissimæ

necessitatis, sed Pontificius: quia Pontifici absolute, & Episcopo secundum quid, seu ratione necessitatis competit: & ita Vicarius eius ex generali commissione sibi concessa dispensandi in impedimentis, hanc facultatem non haberet, nisi ei sit specialiter commissa, vt cum aliis docet Sanchez num. 12. Nonnius verò Apostolicus, vtpote Delegatus ad vniuersitatim cauilarum, potest hanc subdelegare. Ita Quintanaducias.

4. Sed nota, quod in ordine ad Regulares, contrariam sententiam probabilem putat nouissime doctus Pater Leander a Murcia ad cap. 9. Regula D. Ref. 291. Francisci, quæst. 8. num. 16. vbi sic ait: Prouale ei; nos, primi que pudenlos Confessores Regulares dispensar en los votos, que aunque por razón de la materia sean reservados al Papa, por alguna circunstancia de necesidad urgente, y causa justa, o por otras semejantes, pueden dispensar en ellos los Señores Obispos. Esta sententia riuen los Piores de la primera opinion, y se prueva: porque los Sumos Pontifices conceden facultad a los Confessores Regulares para dispensar en todos los votos reservados a los Obispos: los referidos al Papa, supuestas las circunstancias referidas, dexan de ser reservados a el y quedan referidos por derecho ordinario a los Obispos: luego pueden absolver los Regulares dellos. La mayor es cierto, y la demas prouada en la quarta conclusión. La menor, en quanto a que los dichos votos, quando concurren las circunstancias de necesidad, y impossibilidad, en la persona que hizo el voto de recorrer al Papa, y de urgencia, y causa justa para la dispensación, los puden dispensar los Obispos, es commun de los Doctores que quedan reservados a los Obispos por derecho ordinario, se prueva: porque por derecho diuino, si bien subordinado al Sumo Pontifice, tiene el Obispo en su Obispado tanta autoridad, como el Papa en toda la Iglesia, como communmente tienen los Doctores alegatos por la quarta conclusión; luego este derecho es ordinario en el Obispo, y la referucion extraordianria, y especial: y así basiando a el este derecho; y cesando por las circunstancias dichas la referucion al Papa, no le bueles cosa especial, que no tuviere por derecho diuino; luego si los Sumos Pontifices conceden a los Regulares que puedan dispensar en todos los votos, que puden los Obispos, y en los dichos casos, por razón de las dichas circunstancias, pueden dispensar por derecho proprio, y ordinario; por el mismo caso podrán lo mismo los Confessores Regulares. Ita illa.

5. Sed ego proposito puto, non esse recendendum a sententia negante hanc facultatem Regularibus, per ea, quia dixi in par. 6. tract. 6. refol. 50. contra Crouserum cum Sanchez, Fagundez, Suarez, Henriquez, & aliis, quibus nunc addo Mirandam in Manual. Pralat. quæst. 48. num. 4. Poncium de marimon. lib. 8. articulo 10. num. 11. Barbofam de pœf. Episcop. part. 2. allega. 37. num. 14. & Caſtrom Palaua 10n. 3. tract. 15. disput. 2. punct. 12. num. 7. vbi nobiscum sumat, Regulares mendicantes, & reliquos, quibus comparatione facultatem concessit facultas, vota Episcopalia, dispensandi, vel communitandi; dispensare vel commutare nullatenus postea vota referuata in casu necessitatis urgentis. Quia illa vota non definit esse referuata; ed quid Episcopis competant in casu urgentis necessitatis ex benigna Pontificis interpretatione: sicut non definit esse casus referuato, quid in articulo mortis eorum absolutio concedatur. At his Regularibus solùm conceduntur vota, quae iure ordinatio sunt Episcopalia, & non referuata: sicut quae extraordinario iure, & per accidentem Episcopis competunt, & verò referuata sunt. Ergo. &c.

5. Et hanc sententiam procedere etiam virtute op. priuilegij

Sup. contentis in hoc & duobus seqq.
§. in Refo.
Iurionibus positis infra
in annotatione §. sed
ego, huius
Ref.

cap. 23. §. 6. & docet exp̄sē in capit. 24. §. Responſo.

tertio.

2. Probatur hæc sententia, quia licet aliquando sub nomine Episcopi comprehendantur Prælati inferiores Non comprehendantur tamen in dicto Decreto Concilij: tum quia cum illa constitutio sit exorbitans, a iure communi, illique deroget, (quo inspecto solus Papa dispensare, & absoluere poterat) non est amplianda, sed potius limitanda, ut nomine Episcopi intelligantur si, qui sunt verè Episcopi sicut confirmati: tum quia referentibus Suartz, García, & aliis locis citatis, Sacra Congregatio ita declarauit his verbis: In hoc Decreto non comprehenduntur inferiores habentes iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem, sed tantum Episcopi priuariæ quoad omnes alios.

3. Sed si hæc declaratio esset authentica ei acquiesceret, interim vero dum nihil non constat, puto affirmatiuam sententiam esse satis tutam, & probabilem, quam tuetur, ponitissimum Machinus de Sacram. Ordinis, tract. 1. part. 9. difficult. 1. num. 3. & seq. Caspensis in cursu Theol. tom. 2. tract. 25. disp. 5. sect. 17. num. 18. Villalobos. in Summa tom. I. tract. 21. difficult. 9. num. 7. & Trullench. in Decalogum tom. I. lib. 1. cap. 3. dub. 4. num. 3. Quibus addi Stephanum Aluinum de potest. Episcop. cap. 27. num. 2. Rodriguez in qua. Regal. tom. I. quæst. 4. artic. 13. & 17. & quæst. 6. artic. 9. Sayrum in Clavis Regia lib. 6. cap. 11. num. 83. Avilam de Cens. artic. 7. disp. 10. dub. 6. Henriquez lib. 6. cap. 16. num. 1. & lib. 14. c. 18. num. 2. in Glossa, littera P. Portel in dub. Regular. verbo: Prælati potestas, & cap. num. 30. Phataonum in Promptuar. tract. 2. sect. 18. cap. 34. Sanchez de Matrim. lib. 8. disput. 2. num. 12. & in summa tom. I. lib. 2. cap. 11. num. 15. Beja in Responſo. Cap. Conſentient. part. 4. cap. 37. & alij. Et ratio est, quia dictum Decretum Concilij est fauorabile. Ergo ampliandum, & non refutingendum Secundum in hoc negotio à Concilio non eligitur industria personarum: & dato quod aliqua industria eligatur, vtique erit illa Episcopi, vel habentis Episcopalem iurisdictionem; eiusmodi sunt Prælati, de quibus loquimur. Ultimò probatur, quia hi Abbates, & Prælati in sua Diocesi habent plenam Episcoporum iurisdictionem possunt enim deputare Vicarium, tribunal erigere, remittere denunciations matrimoniales; dispensare in aliis casibus, in quibus Episcopus, approbare ad confessiones, exequi defunctorum voluntates, dare litteras dimissorias, & facere cetera, quæ ad Episcopalem iurisdictionem spectant, vt docent Quint. Mand. in regul. Canellariae, reg. 2. quæst. 2. num. 8. Aloysius Riccius in praxi aurea, ref. 295. & 304. & alij à Riccius relati, illis quoque plene subiiciuntur eorum subditi quoad receptionem Sacramentorum; ergo in dicto Decreto Tridentini comprehenduntur nomine Episcoporum ob rationem identitatis, illique conceditur eadem facultas. Et confirmatur, quia alioqui non videretur ita bene prouisum eorum subditis, si in huiusmodi casibus, pro absolutione, & dispensatione deberent recurrere vel ad summum Pontificem, vel ad alienos Episcopos, unde essent peioris conditionis hi Prælati, & eorum subditi cum aliquo animarum detrimento, quam alij fideles. Ergo; &c.

4. Non desinam tamen hic adnotare Beja, & alios respondere ad Declarationem Sacrae Congregationis superius adductam, assertum enim Sacrae Congregationem non loqui de his Prælati, qui sunt exempli, & habent proprium territorium, & Diccionem distinctam propter ab Episcopis, sed de aliis Prælati non exemplis, & eidem Episcopo in pluribus subiectis, qui nec verè; nec aquivalenter sunt Episcopi,

RESOL. V.

Abbatibus, & alijs Prælati habentes iurisdictionem Episcopalem includantur sub nomine Episcopi in decreto Concilij Tridentini, less. 24. cap. 6. de reformat. quoad dispensandis, & absoluendis?

Et an Eminentissimi Cardinales in Ecclesiis suorum titularibus comprehendantur sub nomine Episcopi in hoc decreto? Ex p. 7. tr. 2. Ref. 4.

*N*eget Bonacina de Cens. diffut. 7. quæst. 5. puncto 1. num. 6. Filliucius, tom. I. tract. 20. cap. 10. num. 270. Suarez, tom. 4. disput. 30. sect. 2. & tomo 5. disput. 41. sect. 2. num. 7. Garzius, de Benef. par. 7. cap. 11. num. 13. & 17. Campanelli, in different. Iuris Canonici Rubr. 7. cap. 5. num. 5. Gammus, in Man. Episcop. ver. Absolutio, num. 5. & 7. Censura, num. 2. Ledesma, in Summa, tom. 2. & 3. & 4. cap. 6. difficult. 1. Et in hanc sententiam includit. Pater Thesaurus, in Praxi de Pœnis, part. I.